

CZĘSTOKROĆ (547) av

-ę- (525), -e- (13), -ę- a. -e- (9); -ę- : -e- *MurzHist* (5 : 3), *Leop* (3 : 2), *KwiatKsiąż* (17 : 6), *RejAp* (7 : 1), *HistRzym* (28 : 2).

Pisownia łączna (494), *pisownia rozłączna* (53) (w tym 1 r. często...kroć). W drugiej połowie wieku *pisownia rozłączna* pojawia się sporadycznie.

Oba o jasne.

Sł stp, Cn notuje, Linde bez cytatu oraz XVI w. s.v. często.

Wiele razy, niejednokrotnie, nierzadko; plerumque Mącz, Calep; compluries, saepe, saepius Mącz, Cn; subinde Mącz; crebra, crebre, crebriter, crebro, frequenter, identidem, iterum atque iterum, iterum et saepius, multoties, persaepe, pluries, plurimum, saepenumero, saepicule, saepiuscule, semel atque iterum Cn (547) : yakom ya nyerval vyszny wszadu yego czastho crocz w yego ogrodzye [...] Thak my bog pomozy. *ZapWar b. r. nr 2328, 1507 nr 1984, 1985, 1520 nr 2249, 1546 nr 2582; March¹ Wiet Av; BierEz E4v, I4, S3v; Iełfcze w iałlkách [...] leżał/ a iuz glód/ niedostatki/ zimno/ prześladowaniję cirpiál/ częstokrotz plakál OpecŻyw 15v; bo to iudás dobrze wiedziál iž tam pán Iezus częstokrotz modlitz fie chadzal. OpecŻyw 98, 35, 88v, 137, 137v, 158, 177v; ForCnR C2v; á tak tymi flowy tžestokrotz odmawyał iey/ á nyewyáltá gnyewała fye ná młodyeńcá HistJóz A3; TarDuch B6v; Then Mofiádz często kroć z píma zową gi Kontrifałem FalZioł IV 48b; Clęzkie rodzenie często kroć na matki przichodzi FalZioł V 17a, II 2c, III 7d, IV 56b, V 25v, 26v (13); BielŻyw nlb 12, s. 47; GlabGad L4v; MiechGlab 69, 75; oczo czelthokrocze ye⁸⁰ Krolyewfka Mcz kv panv Voyewodzye y pyłal y włkazowal. LibLeg 11/139, 9/51v, 11/62v, 151v; RejPs 91; RejRozpr B3; LibMal 1544/88v; HistAl C5, C5v, N3v; MurzHist E3v, F3v, H4, K, Kv, K4, R, V2; MurzNT 51, Matth 17/15 [2 r.]; KromRozm II p2; A yednák y tym obyemá to yełt káplanowi y biłkupowi częstokroć posługę á diakonstwo przyczyta KromRozm III I2, B5v, G5v, K3v, L3; Diar 30; Bo częstokroć Apoštołowie łwieci w dzyeioch łwoich ten Płalm ná łwyádectwo przywodzili. LubPs D2v; Bo ácz od oycá mego częstokrociem łlychála/ Iáka Pánie ná łwiecie moc twa przed tym bywála. LubPs hh5, A3, Dv, L2v, S, V marg (13); Abowiem ty przygody á tráfunki częstokroć zrzádeniu á przeżrzeniu Bożemu przypíuią. GroicPorz mmv, b3, x2v, y, kk2, kk2v; Naprzod ludzi tžestokroć vpominamy/ áby fie bali Pána Bogá KrowObr 61v, Bv, 63v, 178, 226v; Leop 4.Esdr 5/8, Ps 128/1, 3.Mach 7/2, Hebr 10/11; BibRadz I *5, *6, 91b marg, 353v [2 r.], Matth 17/15 [2 r.], II 103b marg, 141a marg; OrzRozm O4v; częstokroć go kazał bijác y przełádawác. BielKron 87v; rádac fie fortuná częstokroć odmienia BielKron 256v; włżákze ie [Litwinów] Prufowie częstokroć porażáli. BielKron 436v, 35v, 57v, 81, [85²]v, 94 (33); GrzegŚm L3; A bárzo fię z wefelem takowi w przyácielstwach kocháya y towarzystwo mieluya/ ktore częstokroć yednegož dnia łtanawiaya y zał rołtargiwaya KwiatKsiąż C4; Abowiem ktorzi nadaremno krnábrnie przifiegaya/ takowi częstokroć zwyczajá fię krzywo w rzechach [!] wažnych przyłegać. KwiatKsiąż D3, A, B4v, D3, E, Ev (19); Subinde, Potym tež vltáwicznie bes przełtanku/ tež częstokroć. Mącz 168c; Saepe testificor, Iáko częstokroć połwiádczam/ álbo ná łwiádectwo przywodzę. Mącz 452b, 305c, 307b, 336a, 364a, 401d (11); OrzQuin L; SarnUzn F4 marg; SienLek 17v, 87v, 104v, 136, 189; SienLekAndr a3v; LeovPrzep av, B, C3, D3v; Częstokroć Pan włzędy w pímie łwięty m powtarza obietnicę łtráfłznego łádu łwoiego á przyłcia łwoiego. RejAp*

125v, 3, 17v, 66v, 142v, 159v, 191, Ff; Iáko powiedam myśliem ná to częftokroć/ y było ná co *GórnDworz* H5, C4 [2 r.], D2, D3v, G6v, I2 (22); bo pofelstwą więcey częftokroć przyczyniáią/ niźli fie złtawa. *HistRzym* 15v, 3, 4, 41, 45, 48v (27); Gdzye go y íam Pan y ine pílmá ná wielu mieyfcach częfthokroć thák miánuią. *RejPos* 76v, 4v, 56, 72v, 164, 227 (9); *RejPos*³ 97v; *BielSat* D4; *KuczbKat* 35, 50, 250, 380; *RejZwierc* A3v, 3v; Ólmy obyczáy lzykowánia woyfká/ ktorego vzywáli częftokroć Rzymiánie/ y Párthy *BielSpr* 22, 5, 25v, 33, 68; *WujJud* A2; *WujJudConf* 223v; *RejPosRozpr* c3 [2 r.]; *RejPosWstaw* [41²], 44, 44v; á dla tychże przyczyn íyná mego Antyochá náznaczyłem Krolem/ ktoregom częftokroć doieżdżaiąc do wyślfych państw wielom z wálznych poruczał y zálecał *BudBib* 2.Mach 9/25, *Eccle* 7/22, *Eccli* 20/18; *HistHel* C3v; *MycPrz* I Cv, C3; *Strum* A3; *WierKróc* A4, A4v; *BialKaz* H3v, Iv, M4; A to íż ípofobow mowy/ pílmá í. nie vważáią; áni znaczeniá ie⁸⁰ obaczáią; ktore częftokroć ínfzá rzecz zda fie mowić *CzechRozm* 107v, 10v, 31v, 202, 213v, 230, 242; Bo o rozniewáných á co trzebá mowić/ ktorzi częftokroć zápamiętywáią íię/ y niebaczą co przed oczymá máią? *ModrzBaz* 7; Ale rzecz to íámá vkázuie/ y wy to częftokroć ná oko widzicie/ że nie ták dálece íeft wálzego rodzáiu/ iáko wálznych bogactw á ímiáłości. *ModrzBaz* 141, 6, 7v, 21, 27v, 30 (37); *SkarJedn* 314, 375; *SkarŻyw* 46, 117, 180, 201, 202 (23); *ZapKościer* 1581/23; *StryjKron* 567; *CzechEp* 86, 177, 183, 184, 285; *CzechEpPORz* *2; *NiemObr* ktv, 10; *KochPhaen* 11; *KochWz* 142; *ReszHoz* 126; *ReszList* 148; *BielSen* 17, 19; *BielSjem* 20; *KochPam* 81; *ArtKanc* P6v; *BielRozm* 31; *Calep* 6b, 267b; *Phil* H3; *KochAp* 5, 6; nie žal gárdlá dác zá páná/ coście W. M. częftokroć czynili *OrzJan* 31; *RybGęśli* D; A każdy íednák kápłan ítoi co dzień vrząd íwoy odpráwuiać/ y teź ofiáry zábite częftokroć ofiáruiać/ ktore nigdy nie mogá grzechu zgłádzic. *WujNT Hebr* 10/11, *przedm* 17, *Matth* 17/15 [2 r.], s. 114, 120, *Act* 26/11, *2.Cor* 11/26; *WysKaz* 28; CHcąc íkázíe wátpliwóści/ ktore częftokroć przy zapiśíech na dobrá Krolewfkíe [...] zwykły fie wynarzác [...] ták zábiegamy *SarnStat* 51, 55, 72, 116, 118, 175 (50); *SiebRozmyśl* D2v; Sam Krol pod píory miełzka w zamku żorawíemi/ Tych doftáią częftokroć/ gdy íię bíią z niemi. *KmitaSpit* C3v, A2; A dzieie fie częftokroć v nas/ z częgo fie ono pósmiewał Diogenes/ Íż wielcy złódzíeie máłych wíełzá. *PowodPr* 79, 14, 15, 63; *VotSzl* A2; *CiekPotr* B4v; A íż mu íię powiodło/ drugi raz íię wráca: Choé ná ízczęściu złódzíeyfkím częftokroé vtráca. *KlonWor* 21, 4, 50, 53; *SzarzRytJSzarz* nlb 2.

Z czasownikiem dokonanym lub imiesłowem dokonanym (56): Po zwyttięftwíech barzo znamíenítich [...]Ktoré otrzímáli s kłíedza Mołkewfkégo/ Y częftokrotz s Tatarzína Przekopfkégo. *KlerPow* 2; A to íeft nauka Auicenny íuż częftho kroć íkuřzoua [!] *FalZioł* III 14b, I 117c, II 19d, V 81 v; *MurzOrt* B; *KromRozm* III D5; *GroicPorz* xv; Ale tzeńthokroć íobie róftzythamy *KrowObr* 178v; *BibRadz* I 303v marg; *GrzegRóżn* D2v; yż częftokroć z znakow pryřzłey [!] dobroći/ gdyż my yełzcze młódzínczykami/ yakowí przyřlí meżowíe mamy býć/ móże býć poznáno. *KwiatKsiąż* B3v, C2, 04; bo częftokroć człówiek chcąc omináć íeden doł/ wpádníe w drugi *GórnDworz* N6, I4, Bb, Cc4; Pies ktory fie miece żeby cíe zábíł/ to íeft cíáło twe włáfne/ przez ktoreby człówiek býł częftokroć zábíť/ by pan Bog nie broníł. *HistRzym* 48, 65v; *RejPos* 313v; Bo ony ták dzíaláią/ chodząc do komory/ Odmíenią fie częftokroć/ w rózlíczne vbíory. *BielSat* Dv [*idem* *BielRozm* 25], D4; *CzechRozm* 84; Bo częftokroć ípráwíedlíwość rzeczy/ ábo íię záťái/ ábo býwa zátlumioná vbłádzíením ktoreykołwíek ítrony *ModrzBaz* 89v, 6v, 9, 25, 57, 66v, 97v, 105v; Ale co mowíę

o mieyfcách/ y o grobách/ poniewaľz częřtokroć/ y ľuknia vmárľego/ y słowo iedno ná ľercu/ pobudzi wnetże myľł náľżę. *SkarŻyw* 132; częřtokroć był poiman od nich/ zeľżony/ y ná śmierć ľkazaný. *SkarŻyw* 528, 160; *StryjKron* A6; *CzechEp* 125; Częřtokroć/ ón nieľczęfny/ dla ludzkiego dáną Vľżenia/ w ciężkim pláczu ľtrawił noc nieľpáną. *KochPam* 86; *ArtKanc* Mv; *BielRozm* 25, 31; *LatHar* 273; Obácz te widzenia y vkázowánia S. Piotrowi/ Korneliuľzowi y innym święty m w piśmie częřtokroć vczynione *WujNT* 440; CZęřtokroć iuż doświadczyľimý: iż vřtáwę álbo Dekret który ieřt nápiřan y názwán Oľtrogi/ poddáným náľżým wiele trudnořci y obćięźliwořci zádawał *SarnStat* 649; FRáńciľfzek Grzegorzowi poźyczył dwádźieřciá korcy plźenice/ których częřtokroć vpomniony niewroćił *SarnStat* 695, 42, 520, 593, 605, 706, 986, 1054; *GrabPospR* N4; Zły dľuźnik áni proři/ áni dľugu pláci: Choć ná tey niewdźięcznořci częřtokroć vřtráci. *KlonWor* 73, 8; *PudľDydo* B2.

W poľczeniu dwóch form gramatycznych tego samego wyrazu lub dwóch odmianek słowotwórczych czasownika (8): *KromRozm II* bv; Náď to/ ma ćyáło Kryřtuľowe tę wľalnoć/ iź y mártwe członki yego przez głowę/ to yeřt páná Kryřtuľá ożywyone być mogá/ y częřtokroć bywáýą, *KromRozm III* D5, D8; Abowiem ták iáko y tu widzimy/ y częřtokroć widzimy [...] że to ieřt nieobronna rzecz *RejPos* 354; dla tego ácz ľynowie ľzláheccý/ zdádą ľie także byďż vczeni y częřtokroć vczeńřzy [*videantur aequę docti et plerunque doctiores JanStat* 197] náď prořtego ľtanu ľudźi *SarnStat* 113 [*idem* 180] 180, 196, 923.

W przeciwstawieniach: »nie zawsze... ale częřtokroć« (1): Lecz nie záváże więřřzy mnieyřzego poľýłá: ále częřtokroć y rowny rownego/ y mnieyřzy więřřzego. *WujNT* 428.

»nigdy... ale częřtokroć« (1): áby nigdy nie proźnowáli/ ále częřtokroć do celu řtrzeláli *BielSpr* 26.

W charakterystycznych poľczeniach: częřtokroć bijać, bierać, brać (2), bywáć (25), chadzáć, chodzić (3), czynić (11), czyniony (2), czyřć, czytać (2), dáć, dany, dawać (2), (do-, na-)jeďźdzáć (3), dopuszczáć (2), dostawać (2), doświadczyć, doznać, doznawać, dziać się (2), dziaľać, gináć (2), gniewáć, karać (3), mawiać (3), mianować (sie) (2), mieć (6), mienić, mieszkać, miewáć (2), miewany, mowić (8), myřľić (2), nadchadzáć, najďować się, namawiać, napominać, napominany (2), narzáć, narzekać, nasľuchać się, nasľuchawać się, naszać, nauczáć, nauczany, nawiedzáć, nazywać, obcować, obracać się, odchodzić (2), odmieniać się (2), odmieniany, odmienić się (2), ofiarować (2), ogláďać się (2), okazować się, opuszczáć, opuszczony (2), oświadczáć się, oświadczyć się, otwarzáć, palić (2), pisać, plakać (7), pobudzáć, pobudzić, pobudzony, podjáć (2), pokazować, pokusić, pomagać, poráźać (3), potrzebować (2), powiadać, powiadany, powiedáć (4), powtarzáć (4), prořić (2), przebywać (2), przechodzić, przekładać (2), przemieniać się (2), przepowiedáć, przewłaczać (2), przychodzić (12), przyczyniać, przyczytać (2), przydawać (4), przypadać, przypęďzać (2), przypisany, przypisować (2), przypominać (3), przysięgać, przytracić, przywodzić (6), pytać, rozczytać, rozmawiać, skazować (2), sľać, sľuchać, sľycháć (5), sľyszeć (4), staczać, stanawiać, szkodzić (2), twierdzić (2), ukazować, upadać (5), upominać (3), upominan, upomniony, ustąpić, ustępowáć, utracáć, utracić, używać (3), walczyć (4), wchadzáć, wedrzeć się, widać (7), widýwać, widzieć (4), wpadać (4), wpařć, wracać się (3), wspamięťawać, wspominać (2), wspomniany, wszczynáć się (2), wtargać, wydać się (2), wyganiać, wynarzáć się, wziáć, zabijać, zabit, zadawać (2), zamierać, zaniechan, zaniechywać, zanieďbawać (2), zapamięťawać się, zatrzymawać, zgrzeszyć, znaczyć, znaszáć, znosić, zwać (się) (6), zwodzić, źęďać.

Frazy: »częstokroć się przydawa (a. przydaje)« [szyk zmienny] (19): *FalZioł* V 29v, 37v; á przydawa fie częłtokroć iz takowe cierpią niemoc wielką kthorą zową świętego Valantego. *GlabGad* H, C2v; *MiechGlab* 77; *GliczKsiąż* G; Częłtho fie kroć przydawa Krolom y wielkim Pánom/ iz mułzą nieieść ałz do nocy *KrowObr* 140; *GórnDworz* Nv; PRzydáie fie częłtokroć: iz Kortyzanowie y biegunowie do Rzymá duchowné opátrzenia [...] vprałzáią *SarnStat* 173, 144, 157, 584, 594, 610 (11).

»częstokroć się przygadza« (9): Częłtokroć się to przygadza/ Iz profłtego chytry zdradza *BierEz* M2v; *MetrKor* 40/821, 822; *KromRozm II* b; *KwiatKsiąż* Av; Saepe usu venit, Częłtokroć fie przigadza. *Mącz* 480a, 328b, 440a; *HistRzym* 104v.

»częstokroć się trafia (a. trefuje)« (8): przedlię częłtokroć fie to tráfia/ że Pan karze yedny zá drugie *GliczKsiąż* F7v; *LubPs* ee2; ale y w onych zacnych oficynách częłtokroć fię onym zacnym á pilnym miłtrzem to trefuie/ iz prze niedozor wiele rzeczy opułzczáią *BibRadz I* *5v; *RejPosWstaw* [41²]v; *ModrzBaz* 130; *SarnStat* 807, 810, 915.

Wyrażenia: »często częstokroć« (2): którą oni ná woynach y potykániu [...] częłto częłtokroć [*saepe saepiusque JanStat* 5] dla obrony náłzéy y królełtwá tego dźierzác ná łobie/ nieprzyaciéłłkié naiázdy podięli *SarnStat* 9 [*idem*] 889.

»częstokroć doświadczony« [szyk 8 : 1] (9): Lekarzłtwa częłto kroc doświadczone na płynienie łez z oczu/ y na fwierzbie y lipkołci gich. *FalZioł* V 78v; Abowiem czyni łtolcze y vrinę obphicie wypádzá z człowieka/ á to iełł rzecz częłtokroć doświadcžona. *FalZioł* V 84, III 29d, V 74v, 76, 77, 85v, 98v, 104v.

Szeregi: »częstokroć, (a) pospolicie« [szyk 2 : 1] (3): Tež barzo łzlachetne lekarzłtwo/ częłto kroć á połpolicie od Doctorow w zwyczáiu miewane. *FalZioł* V 86; Plerumque, Częłtokroć [!]/ Połpolicie/ Podczás/ Tež kilka rázów. *Mącz* 305a; *Calep* 811a.

»wielekroć, (i) częstokroć« (3): iž naty^m łwiece łto krotz wezmie a nieieden ráz/ ále wiele krotz ij częłtokrotz. *OpecŻyw* 56; *RejPos* 228v; *RejZwierc* 125.

Cf CZĘSTO, NIECZĘSTOKROĆ